

7

**Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Ville Jalovaaran talousarvioaloitteesta koskien erityis-
suimakortin muutoksesta seuranneiden vaikutusten korjaamista**

HEL 2024-007950 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että toimenpide-ehdotuksia erityisuimakortti uudistuksen vaikutusten seuraamista helsinkiläisten uintiharrastukseen ja palautteen keräämisestä uimahalleilta ei ole huomioitu talousarvioehdotuksessa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että näiden toteuttaminen esimerkiksi puutteellisten perustietojen vuoksi ei ole mahdollista edes lisärahoituksella.

Toimenpide-ehdotus korvaavan mallin luomisesta erityisuimakortin rinnalle on jo aloitettu. Valmistelussa olevan mallin talousvaikutukset arvioidaan vähäisiksi, eikä niitä siksi ole tarpeen huomioida talousarvioehdotuksessa.

Erityisuimakortti uudistuksen vaikutusten seuraaminen uimaharrastuksen vähentymiseen

Erityisuimakortti uudistuksen vaikutusten seuraaminen helsinkiläisten uintiharrastukseen ei ole mahdollista.

Helsingin kaupunki pystyy seuraamaan erityisuimakortin myyntitilastoja vuosittain, joita kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala onkin sitoutunut seuraamaan. Helsingin kaupunki pystyy lisäksi seuraamaan muiden omien tuotteidensa myyntitilastoja.

Helsingin kaupunki ei ole kuitenkaan tieto- ja yksityisyydensuojasyistä pystynyt tallentamaan erityisuimakorttiasiakkaista perustietoja, kuten myöntämisen perustetta (henkilön terveystieto). Helsingin kaupungilla on lisäksi käytössään ainoastaan Helsingin kaupungin hallinnoimien uimahallien ja maauimaloiden myyntitilastot muiden tuotteiden kuin erityisuimakortin osalta. Näidenkään osalta ei kuitenkaan pystytä todentamaan esimerkiksi, että juuri erityisuimakortti uudistus on syynä jonkin tuotteen hankkimiselle tai hankkimatta jättämiselle.

Tämän vuoksi myyntitilastoista ei pystytä todentamaan sitä, kuinka moni aiemmin voimassa olleilla myöntämiskriteereillä erityisuimakortin hankkinut on edelleen oikeutettu erityisuimakorttiin uudistuneilla myön-

tämiskriteereillä. Osalla asiakkaista oikeus erityisuimakortin hankintaan on säilynyt uudistuksesta riippumatta.

Tilastoista ei myöskään pystytä todentamaan, kuinka moni on pystynyt jatkamaan vesiliikuntaharrastusta hankkimalla esimerkiksi toisenlaisen kausituotteen uimahalliin tai maauimalaan. Helsingin kaupungilla ja kumppanihalleilla on tarjolla myös muunlaisia kausituotteita sekä alennuksia erityisuimakortin lisäksi, ja osa on päätenyt jatkamaan harrastusta näiden avulla.

Tilastoista ei myöskään ilmene, kuinka moni uusi asiakas on pystynyt hankkimaan erityisuimakortin myöntämiskriteereiden uudistumisen myötä. Uudistus on mahdollistanut erityisesti eri tavoin toimintarajoitteisille helsinkiläisille erityisuimakortin hankinnan.

On myös mahdollista, että osa asiakkaista on muuttanut liikkumistottumuksiaan, ja siirtynyt harrastamaan eri liikuntamuotoja tai lisäämään vesiliikunnan rinnalle uusiakin liikkumismuotoja uudistuksen myötä. Näitäkään myönteisiä vaikutuksia emme kuitenkaan pysty todentamaan tilastoista emmekä luotettavasti myöskään yksittäisten palautteiden avulla.

Erityisuimakortin myöntämiskriteereiden muutoksen vaikutuksia ei myöskään pystytä kysymään suoraan entisiltä tai nykyisiltä erityisuimakorttiasiakkailta, sillä aiemmin kuvatuista syistä erityisuimakorttiasiakkaista ei ole pystytty muodostamaan sellaista asiakasrekisteriä, jonka kautta kyselyä olisi mahdollista kohdentaa suoraan erityisuimakorttiasiakkaille.

Palautteen kerääminen erityisuimakortt uudistuksesta uimahalleilla

Palautteen kerääminen uimahalleissa erityisuimakortt uudistuksen vaikutusten seuraamiseksi helsinkiläisten uintiharrastukseen ei ole mahdollista. Uimahalleissa palautetta kyselemällä selviää ainoastaan sen asiakasryhmän näkemys, jotka ovat pystyneet jatkamaan vesiliikuntaharrastustaan uudistuksen jälkeenkin. Koska palautekeruuta ei pystytä kohdistamaan kaikille asiaa koskeville asiakkaille, on mahdollista, että myös kyselyn tulokset vääristyvät.

Lisäksi uimahallien henkilöstö ei erota erityisuimakortilla asioivia henkilöitä, sillä kaikki asiakkaat kulkevat kulkukortillaan itsenäisesti porteista asioimatta välttämättä henkilöstön kanssa. Näin ollen palautetta tulisi kerätä kaikilta uimahallissa asioivilta.

Lisäksi asiakkailta tulisi tiedustella henkilökohtaista ja sensitiivistäkin tietoa siitä, millä kortilla tai mahdollisella alennuksella kukin uimahallissa asioi.

Helsingin kaupunki ei myöskään voi velvoittaa kumppaniuimahallejaan toteuttamaan tai mahdollistamaan kyselyn toteuttamista.

Vain valikoiduillakin uimahalleilla toteutettuna kysely vaatisi siitä saata-vaan hyötyyn ja tulosten käytettävyyteen nähden varsin runsaasti lisä-panostusta. Panostus on tarkoituksenmukaisempaa kohdistaa esimer-
kiksi korvaavan mallin luomiseksi erityisuimakortin rinnalle.

Korvaavan mallin laatiminen erityisuimakortin rinnalle

Lisäksi talousarvioaloitteessa ehdotetaan, että vuodeksi 2025 laadittai-siin kriteerit täyttävä korvaava malli, jolla kyseisen ryhmän terveyttä ja työkykyä tukeva uintiharrastus voi jatkua.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on jo 30.1.2024, § 7 päätöksessään erityisuimakortin myöntämiskriteereiden uudistamisesta edellyttänyt, et-tä toimiala alkaa välittömästi valmistelemaan erityisuimakorttia hintata-soltaan vastaavan uima- tai liikkumiskortin luomista ja ulottamista myös tiettyjä sosiaaliturvaetuuksia saaville henkilöille.

Valmistelu ja selvitykset on aloitettu välittömästi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan päätöksenteon jälkeen, ja valmistelu etenee omana prosessinaan. Aloitteella ehdotetun toimenpiteen toteutus on siis jo aloitettu ja se valmistuu vuoden 2024 loppuun mennessä.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa 10.9.2024 mennessä kaupunginhallitukselle valtuutettu Ville Jalovaaran talousarvioaloitteesta koskien erityisuimakortin muutokses-ta seuranneiden vaikutusten korjaamista. Aloite on kokonaisuudessaan liitteenä.

Talousarvioaloitteesta ei ole pyydetty lausuntoa muilta lauta- tai johto-kunnilta.

Lauta- ja johtokuntien on käsiteltävä talousarvioaloitteista annettavat lausunnot samanaikaisesti talousarvioehdotusten kanssa. Lausunnois-sa on selvítettävä, miten aloitteessa esitetyt toimenpiteet on otettu huomioon talousarvioehdotuksessa.

Lausunnossa on yksiselitteisesti mainittava, kuinka paljon aloitteessa esitetty toimenpide lisää tai vähentää määrärahojen tarvetta ja onko nämä sisällytetty hallintokunnan talousarvioehdotukseen. Vastaavasti on ilmoitettava toimenpiteen vaikutukset suoritemääriin sekä sisältyvät-kö muutokset talousarvioehdotukseen.

Esittelijä

29.08.2024

Asia/7

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Kata Isotalo, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 21706
kata.isotalo(a)hel.fi

Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 87500
tuuli.salospohja(a)hel.fi

Liitteet

1 Erityisuimakortin muutoksesta seuranneiden vaikutusten korjaaminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano